

Otepää Vallavolikogu
Otepää Vallavalitsus

**Otepää valla arenguvisioon
kuni 2040 ja
Otepää valla arengukava
2019-2028**

Otepää 2019

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Otepää valla üldiseloomustus	5
2. Koondhinnang Otepää valla arengutasemele ja sellest tulenevad kesksed lahendamist vajavad teemad ja strateegilised tegevussuunad arendustegevusteks	6
3. Otepää Vallavolikogu ja Vallavalitsuse missioon.....	10
4. Otepää valla visioon 2040.....	10
5. Otepää valla tegevusstrateegia	12
Otepää elukeskkonna parandamine (T1)	12
Hariduse kvaliteedi tõstmine (T2).....	15
Otepää valla ja kogukonna identiteedi suurendamine (T3)	18
Sotsiaalse turvalisuse suurendamine (T4)	21
Otepää majandusliku arengu suurendamine (T5)	23
6. Otepää valla arengueeldused ja nende arendamine	25
Otepää looduspotsiaali ja ajaloopärandi tõhusam kasutamine (A1).....	25
Otepää spordi ja sündmuste korraldamise infrastruktuuri arendamine (A2).....	27
Otepää logistilise asukoha tõhusam kasutamine (A3)	29
Otepäälaste ettevõtlikkuse ja loovuse arendamine (A4).....	30
7. Finantsvaade.....	31
Valla tulude suurendamine ja kuluefektiivsuse tõstmine	31
8. Investeeringud aastateks 2019-2022.....	32
9. Arengukava täitmisega seotud riskid ja nende maandamine	35
10. Arengukava täitmise seire ja ajakohastamine	36
Kasutatud materjalid	37
Lisa 1. Otepää valla profiil (eraldi fail)	38
Lisa 2. Otepää valla elanike küsitluse kokkuvõte (eraldi fail)	38
Lisa 3. Otepää valla strateegia kaart.....	39
Lisa 4. Arengukava mõõdikud.....	40
Lisa 5. Otepää valla arengukava seminaridel osalenute nimekiri	42

Sissejuhatus

Otepää vald moodustus peale kohaliku omavalitsuse korralsi valimisi oktoobris 2017, mil ühinesid Otepää vald, Sangaste vald, Palupera valla Lutike, Makita, Miti, Neeruti, Nõuni, Päidla ja Räbi külad ja Puka vallast Kibena, Kolli, Komsu, Kuigatsi, Kähri, Meegaste, Plika, Prange, Põru, Ruuna, Vaardi külad ning Puka alevik. Ühinenud Otepää vald alustas toimimist 2018. aasta algusest. Seega on käesolev arengukava ühinenud Otepää Vallavolikogu ja -Valitsuse esimene teekaart tuleviku kujundamiseks koostöös kõigi huvitatud osapooltega.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele tuginedes on arengukava aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. See peab sisaldama majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Samuti on oluline tuua välja probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüs tegevusvaldkondade lõikes, seada tegevusvaldkondade strateegilised eesmärgid koos taotletava mõjuga ning nende täitmiseks vajalikud tegevused arengukava perioodi lõpuni. Arengukava on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel. Seega on arengukava koostamisel oluline võtta arvesse valla finantsvõimekust ja potentsiaali tuua projektidega valda lisaresse.

Käesoleva arengukava koostamises osalesid vallavalitsuse ametnikud ja vallavolikogu liikmed, samuti valla allasutuste ning valdkondade esindajad. Vallaelanike kaasamiseks viidi läbi avalikud seminarid, kus osalejatel oli võimalus esitada oma seisukohad kõigis valla arengut puudutavates teemades. Samuti oli kõigil vallaelanikel võimalik vastata Otepää valla veebilehel esitatud küsimustele või tuua vastused paber kandjal vallamajja. Saadud tagasiside kokkuvõtte on esitatud lisa 1. Arengukava koostamise käiku kajastati valla kodulehel ja valla ajalehes.

Otepää valla arengukava on jagatud 11 osaks. Sissejuhatus markeerib arengukava koostamise lähtealused ja protsessi. Järgneb kokkuvõtlik valla iseloomustus, mida täpsustab valdkondade lõikes Otepää valla profiil, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisa 2. Teises osas antakse koondhinnang valla arengutasemele ja tuuakse välja sellest tulenevad strateegilised arengusuunad. Kolmandas osas keskendutakse missioonile. Neljandas osas püstitatakse Otepää valla visioon aastaks 2040. Viimasel osas esitatakse kesksed arendustegevuse põhimõtted koos elluviimiseks vajalike tegevussuundadega 5- aastases (2019-2023) ja 10-aastases (2019 - 2028) perspektiivis koos mõõdikutega, mille põhjal teostada arengukava täitmise seiret. Kuues osa käsitleb Otepää valla edutegureid visiooni saavutamisel ning lähiaastate arendustegevuses. Seitsmes osa seab eesmärgid finantstegevusele. Kaheksandas osas tuuakse välja olulisemad investeeringud aastateks 2019-2023, mis on sisendiks valla eelarvestrateegia koostamisele. Üheksas osa keskendub valla eelarvestrateegiale järgneviks viieks aastaks. Kümnes osa käsitleb valla arengukava ja eelarvestrateegia elluviimisega seotud riske ning nende maandamise võimalusi. Töö viimasel osas on

esitatud arengukava ajakohastamisega seotud tegevused. Töö lõpus on loetelu kasutatud materjalidest.

Arengukava elluviimine ei too kaasa olulist keskkonnamõju. Kui konkreetsete investeeringute elluviimine seda siiski võib põhjustada, siis hinnatakse objektide keskkonnamõju igal üksikul juhtumil eraldi.

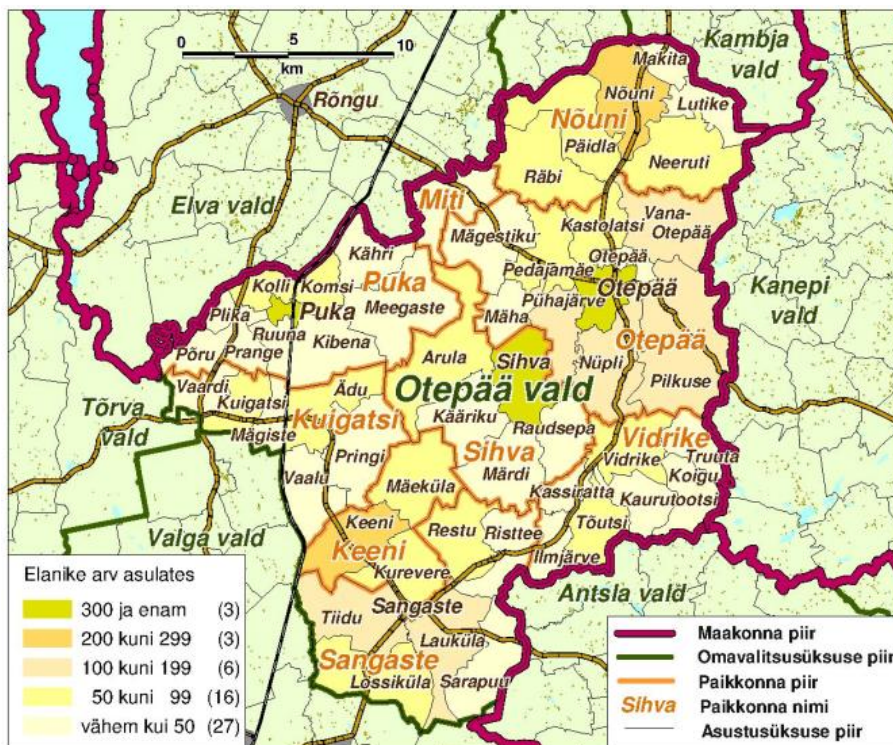
Arengukava koostamise protsess viidi läbi kasutades Konsultatsiooni- ja koolituskeskuse Geomedia metoodikat. Avalikud seminarid viisid läbi ja arengukava teksti koostasid OÜ Geomedia konsultant Rivo Noorkõiv ja Otepää Vallavalitsuse konsultant Herko Sunts. Otepää valla poolt juhtis tööde läbiviimist juhtrühm, kuhu kuulusid Jaanus Barkala, Jaanus Raidal, Kaido Tamberg, Kuldar Veere, Rein Pullerits, Mare Raid, Heikki Kadaja. Avalikel seminaridel osalenute loetelu on lisas 2.

Arengukava ja selle koostamise töödokumendid on kättesaadavad Otepää valla veebilehel. Arengukava koostajad tänavad kõiki töös osalenuid, kes andsid oma panuse dokumendi valmimisse.

1. Otepää valla üldiseloomustus

Otepää vald on üks kolmest Valga maakonna kohalikest omavalitsustest. Otepää vald asub Lõuna-Eestis, Valga maakonna kirdeosas. Otepää valla naabriteks Valga maakonnast on Valga vald ja Tõrva vald, Tartu maakonnast Elva vald, Nõo vald ja Kambja vald, Põlva maakonnas Kanepi vald ja Võru maakonnast Antsla vald. Suurim asula vallas on ligi 2200 elanikuga Otepää linn, elanike arvult järgnevad ligi 600 elanikuga Puka alevik ja üle 300 elanikuga Sihva küla. 200-300 elanikuga asulad on Keeni küla, Nõuni küla ja Sangaste alevik. Üle 100 elanikuga on vallas 6 küla ning alla 100 elanikuga külasid on 43. Pindala on 520,2 km². Otepää valla administratiivpiirid, paikkondade piirid ja asustusüksuste piirid ning rahvastiku paiknemine asustusüksustes lõikes on esitatud joonisel 1.

Otepää Vallavolikogu ja Vallavalitsuse juriidiliseks asukohaks ning valla keskuseks on Otepää vallasine linn, teenuskeskused töötavad Sangaste alevikus, Puka alevikus ning Nõuni külas.

Joonis 1. Otepää valla administratiivpiirid ja elanike arv asustusüksustes seisuga 01.01.2019 (allikas: rahvastikuregister)

Otepää vallas on 10 paikkonda, mis on heaks eelduseks kogukonna kaasamisele ja alt-üllesse põhimõtte rakendamisel kohaliku arengu korraldamisel¹

¹Paikkond on sotsiaalse ja kultuurilise asustuse algkooslus, mille elanikel on ühine „meie“ tunne. Ala, mida asustab konkreetne kogukond ja mis on neile „oma“. Paikkond moodustub enamasti mitmest asulast, kas keskus ja selle ümber koondunud asulad või asulate rühm ilma olulise keskuseta. Paikkonda

Otepää valda iseloomustavad kesksed statistilised näitajad on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Otepää valda iseloomustavad kesksed statistilised näitajad

Rahva arv 01.01.2019	Rahva-arvu muutus 2018-2019	Sünnid 2018	Surmad 2018	Demograafi- -line töö- surve- indeks ² 2018	Registree- ritud töötuid 2017	Palgatööta- ja kuukesk- mine brutotulu 2017	Põhitege- vuse tulud 2018
6567	-1,0%	59	103	0,73	147	1 029 €	8 375,6

Allikas: Rahvastikuregister, Statistikaamet <https://www.stat.ee/ppe-46953/>.

Täpsem ülevaade Otepää valla olukorrast ja arengutest valdkondade lõikes on esitatud Otepää valla profiilis lisas 1, mis on üks alusmaterjalidest, mida ka valla strateegilise mudeli koostamisel kasutati.

2. Koondhinnang Otepää valla arengutasemele ja sellest tulenevad kesksed lahendamist vajavad teemad ja strateegilised tegevussuunad arendustegevusteks

Otepää valla arengutaseme hinnangu võtab kokku SWOT-analüüs, mille tulemusel kaardistati ühisseminaril Otepää valla tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.

Tugevused

- Rahvusvaheline talispordi sihtkoht, Eesti talvepealinn, mainekate spordi- ja terviseedenduse sündmuste korraldaja³.
- Sihtturgude (Läti, Venemaa, Soome) lähedus, turismiinfokeskus.
- Vaheldusrikas ja ehe loodus (kuplid, järved, jõed, metsad).
- Majanduse mitmekesine kandepind ja stabiilsed tootmisettevõtted, palgatase maakonna keskmisest kõrgem.
- Haridusvõimalused kõigis kooliastmetes, head võimalused huvihariduseks, noorsootöök ja sportlikuks vaba aja veetmiseks.
- Turvalisus.
- Looduspuhkuse ja vaba aja infrastruktuur: majutusasutused, söögikohad, spordirajatised, spordivarustuse laenutusasutused, suusa-, matka- ja terviserajad.
- Rikkalik mitmekesine ajalooline kultuuripärand⁴, vilgas kultuurielu.

iseloomustab suhteline stabiilsus (looduslikud piirid, geograafiline asend, ajaloolis-kultuurilised sisemised seosed, identiteet) ja soov seda säilitada.

² Demograafiline tööturuseindeks on eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5-14-aastased) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55-64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

³ Spordikeskused Tehvandil, Käärikul, Kuutsemäel, Väike-Munamäel, muu taristu suursündmusteks.

- Huvirühmade aktiivne tegevus (MTÜd, külaseltsid), piirkonna arengut kajastav ajaleht ja sündmustest teave valla kodulehel ning sotsiaalmeedias.
- Rahvusvaheline koostöö, sõprusomavalitsused.

Nõrkused

- Elanike arvu vähenemine, vananemine (paljud üksi elavad eakad) ja noorte väljaränne.
- Kvalifitseeritud töötajate nappus, valdavalt madalapalgalised töökohad.
- Taristu ja teenuste kohatine kehv tase, teenuste- ja tootearenduse innovatsiooni vähesus.
- Kesised ühistranspordiühendused suuremate keskuste ja naaberomavalitsustega.
- Vallajuhtide sage vahetumine, nõrk kavandatu elluviimine ja tegevuste madal järjepidevus, kehv maine.
- Häid spetsialiste valla avalikku sektorisse on raske tööle saada.
- Paikkondade arengutaseme ebahühtlus, teenuste killustatus, turutõrked ja teenuste osutajate vähene koostöö.
- Kohatine vaesus, alkoholism.
- Lasteaiaõpetajad, ringijuhid on alarahastatud, laste huvitegevus ja vaba aja veetmise võimalused on piiratud. Riskikäitumisega noorte vähene kaasamine. Piirkonniti lastehoiuteenuste puudumine.
- Suur erivajadustega isikute osakaal valla elanikkonnast, puudub täpne ülevaade erinevate probleemidega inimeste vajadustest ja viisidest abi osutamiseks.
- Kõrged kinnisvarahinnad.
- Turismisektori suur sõltuvus hooajalisusest, suur organisatsioonisõltuvus (spordisündmused).
- Piirkonna tagasihoidlik turundamine.
- Kohalike toodete vähesus (suveniirid, käsitöö, aiasaadused, korraldatud matkad ja ekskursioonid).
- Kohati jätab soovida kultuuriobjektide heakord (näiteks Linnamägi).
- Veekogude (Neitsijärv, Pühajärv jt) eutrofeerumine, loodusvaadete kinnikasvamine.
- Kohati korraldatud jäätmeveo eiramine (metsade prügistamine, avalike konteinerite koormamine olmeprahiga).

Võimalused

- Sise- ja välituristide arvukuse kasv, sporditurismi laienemine.
- Elanike kasvav huvi looduses viibimiseks (loodus-, kultuuri-, vee- ja jahiturism), pärandkultuuriga tutvumiseks ja looduspuhkuseks, tervislike eluviiside viljelemiseks ja mahetoodete tarbimiseks.
- Huvi atraktiivsete maakohtade vastu, nii suvilateks kui kodudeks (näiteks liikumine „Tagasi maale“).
- Tehnoloogia areng, side- ja kommunikatsioonitehnoloogia uued lahendused, e-teenuste arendamine, kaugtöö võimaluste kasutamine.
- Energiasäästlike lahenduste laiem kasutuselevõtt.
- Euroopa Liidu struktuurivahendite ja teiste vahendite rahastamise kaasamine.

⁴ Eesti lipu muuseum, Sangaste mõisakompleks, Rukkiküla, värvikad ajaloolised isikud jt).

- Kutsed osaluseks rahvusvahelistes projektides, koostööhuvi valla institutsioonidega.

Ohud

- Eesti rahvaarvu üldine vähenemine ja vananemine, sh tööealiste väiksem arvukus ja koondumine suurtesse keskustesse, ääremaastumine ja kohaliku omavalitsuse tulubaasi vähenemine.
- Tootmissisendite kallinemine, konkurentsivõime langus, töökohtade arvu vähenemine.
- Elanike suur mobiilsus töö ja elukoha vahel, kodukohatunde langus.
- Projektipõhisus kohaliku elu korraldamisel, mis ei taga investeringute pikemaajalist jätkusuutlikkust, projektides omaosaluse tõus.
- Kohalikele omavalitsustele keskvalitsuse poolt ülesannete juurdeandmine ilma täitmiseks piisavate rahaliste vahenditeta.
- Võimu elanikest võõrandumine.
- Välisinvesteerijate vähene huvi.

Otepää valla SWOT-analüüsi tulemustest lähtuvalt koostati TOWS-maatriks, mille sisuks on esitada kesksed teemad lähiaastateks arendustegevuse läbiviimisel Otepää vallas (tabel 2).

Tabel 2. Otepää valla TOWS- maatriks

Välistegurid/ Sisetegurid	Tugevused (S) Sisekeskkonna seisund	Nõrkused (W) Sisekeskkonna nõrkus
Võimalused (O) Väliskesk- konna seisund	<ul style="list-style-type: none"> • Otepää kui rahvusvahelise spordikeskuse, loodus- ja terviseturismi sihtkoha tuntuse suurendamine, rahvusvaheliste suursündmuste korraldamine. • Valla tutvustamine maineka, loodislähedase ja turvalise elukohana, elanike arvu kasvu soosimine. • Valla haridusasutuste arendamine, spordiga seotud õppimise ja teadusuuringute võimestamine, koostöö ülikoolidega. • Sideteenuste kättesaadavuse parandamine, sh kiire interneti EstWin lairiba võrgu väljaehitamine ja viimase miili ühenduste küsimuse lahendamine. • Kaugtöö ja paindlike töövõimaluste rakendamine. Ettevõtluse arenguks tööstusalade rajamine. • Kohaliku toorme suurem kasutuselevõtt ja väärindamine, 	<ul style="list-style-type: none"> • Tööturu paindlikumaks muutmine, elukestva õppe laialdane omaksvõtmine ja haridusasutuste suurem sidumine ettevõtlusega. Töötajate laialdane koolitamine nii avaliku kui äri sektori tarvis. • Liikumisvõimaluste parandamine, mitmeliigiliste transpordiühenduste kombineerimine valla sisemiseks siduseks ja kiireteks ühendusteks väljapoole. • Paikkondade arengutaseme vahede vähendamine, avalike teenuste ja töökohtade tarvis investeerimine. • Elanike heaolu kasvuks ja ühiskonda kaasatuseks

	<p>mahemärgiga toodete arendamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Looduse säästev majandamine ja looduskaitse mõistlik korraldamine. Looduskeskkonda säästvate tehnoloogiate laialdane kasutamine. • Rikkaliku kultuuripärandi hoidmine ja arendamine, valla ajaloo ja külustuskohtade parem eksponeerimine ja kasutamine valla tutvustamisel. • Elanike, eriti noorte suurem kaasamine valla elu korraldamisse, kogukondade kandepinna suurendamine valla elu korraldamisel. 	<p>panustamine. Sissetulekute hooajalisuse vähendamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Välisvahendite aktiivne kaasamine valla unikaalse positsiooni ja looduskeskkonna tagamiseks. • Suurema lisandväärtusega töökohtade loomine, avaliku sektori töötajatele parema palga tagamine. • Euroopa Liidu ja teiste fondide ning investorite raha kasutamine valla arendusteks.
<p>Ohud (T) Väliskeskonna seisund</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valla maine parandamine, väärt elukoha ja ütehoivda kogukonnaga omavalitsuse kujundamine. • Valla juhtimisvõimekuse kasvatamine, kõigi valla arengust huvitatute kaasamine valla otsustusprotsessidesse. • Investeerimine elukeskkonna kvaliteeti. • Kohalike arengueelduste tulemuslik kasutamine majandustegevuseks, sh omatoodeteks. • Valla aktiivne osalemine Eesti ühiskonna arengus, koostöö teise kohalike omavalitsuste ja partneritega nii kodu- kui ka välismaal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Avaliku halduse tõhusamaks muutmine, koostöövõrgustike laiendamine ja nende töö tulemuslikkuse tagamine. • Abivajajate varajane märkamine ja neile tõhusa abi osutamine, iseseisva toimetulemise toetamine. • Projektide koostamise ja juhtimise võimekuse kasvatamine, projektitaotluste esitamine kaasfinantseeringuteks. • Valla võrgustikupõhise arengu elluviimine, teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamine.

Esitatud suundades tegevuste täpsustamine toimus valla arendamise mudeli koostamisel, kui püstitati strateegilised eesmärgid ja arutati võimalusi nende täitmise saavutamiseks.

3. Otepää Vallavolikogu ja Vallavalitsuse missioon

Otepää vallavolikogu ja -valitsuse missioon on luua eeldused elanike toimetulekuks ja paremaks heaoluks, juhtida valda tasakaalustatult ja demokraatlikult elanike õigustatud vajadustest ja huvidest lähtuvalt ning kasvatada valla konkurentsivõimet ja kestvust.

4. Otepää valla visioon 2040

Otepää on 2040 aastal 7 500 elanikuga jätkusuutlik mainekas vald, mis on

- kokkuhoidvate ja aktiivsete kogukondadega;
- oma looduslikku ja ajaloolis-kultuuripärandit hoidev ja arendav;
- võimalusi pakkuva mitmekesise elu-, haridus- ja ettevõtluskeskkonnaga;
- rahvusvahelise tähtsusega spordi-, sündmuste-, puhke- ja terviseedenduse keskus ning atraktiivne reisisihtkoht.

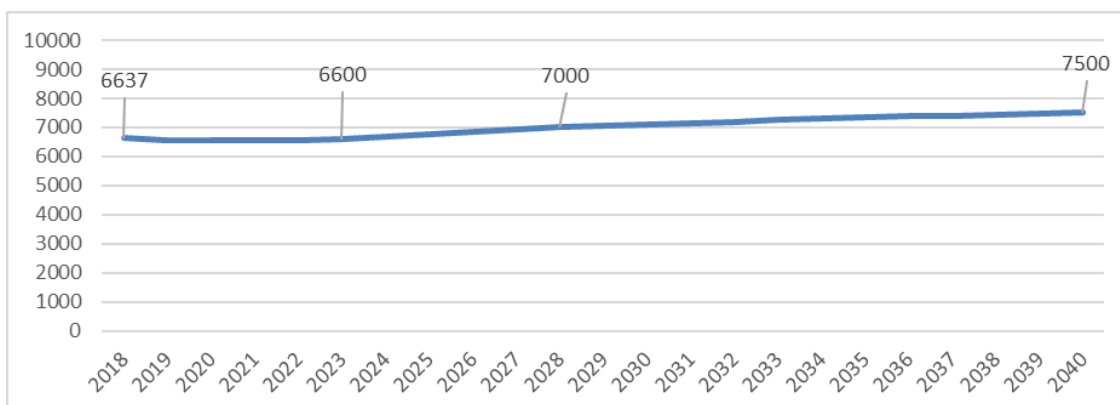
Valla visiooni selgitus:

Otepää vald seab pikaajaliseks baaseesmärgiks jätkusuutlikkuse, mille all mõeldakse valla elanikkonna kasvu ning valla majanduslikku arengut, mis põhineb Otepää valla elanike sissetulekute kasvu.

Elanikkonna kasvu all seatakse esmaesmärgiks peatada rahvaarvu vähenemine ning pöörata see kontrollitud stabiilsele kasvule (st valla taristu on suuteline teenindama kasvavat elanikkonda).

Vahe eesmärgid:

1. aastatel 2019-2023 saavutada elanikkonna vähenemise peatumine s.t valla elanike arv on 6 600.
2. aastatel 2024-2028 saavutada elanikkonna stabiilne kasv, elanike arv perioodi lõpuks 7 000.
3. aastatel 2029-2040 saavutada elanikkonna väike stabiilne juurdekasv, elanike arv perioodi lõpuks 7 500.

Joonis 2. Otepää valla elanike arvu muutuse eesmärk aastatel 2018-2040

Mainekuse all mõeldakse, et Otepää ja selle piirkonna kohanimede kasutamine on erinevates eluvaldkondades tähenduslik ning inimesed tahavad ennast selle kaudu identifitseerida, et tunda ennast erilisena („Elan Ilmjärvel“, „Õpin Keenis“, „Töötan/tegutsen Pukas“, „Käisin Käärikul“, „Toimub Otepääl“). Otepää nimel on nii Eesti-siseselt kui ka rahvusvaheliselt hästi kõrge maine, mis on muutunud piirkonna kvaliteedimärgiks.

VÕTMENÄITAJAD

- Elanike arv
- Tulumaksu laekumine elaniku kohta

5. Otepää valla tegevusstrateegia

Otepää valla visiooni saavutamiseks nähakse ette järgmised strateegilised tegevusvaldkonnad, meetmed ja olulisemad tegevused:

Otepää elukeskkonna parandamine (T1)

Vald seab eesmärgiks arendada elukeskkond, kus on loodud suurepäraseid võimalused elamiseks. Vallas on rakendatud kaasaegsed lahendused tagamaks juurdepääsu töökohtadele ja erinevatele teenustele (sh avalikud teenused).

VÕTMENÄITAJA

- Kinnisvara hind

MEETEMED

1. Elanikkonna kasvu soodustav elamumajanduse arendamine

Vald soodustab olemasolevate eluruumide renoveerimist ja uute elamispindade rajamist. Erilisel kohal on energiatõhususe ja nutikate lahenduste rakendamine.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- koostöös Kredexi ja erakapitaliga munitsipaal-üürimaja ehitamine
- vald võõrandab valla omandis olevad mittevajalikud elamispinnad
- valla üldplaneeringu koostamine
- looduskaitsealade piirangute läbivaatamine arvestades elukeskkonna arendamise vajadustega.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- vald toetab uute elamute ehitamiseks maa-alade arendamist kooskõlas üldplaneeringuga
- vald soodustab noorte asumi teket, kus noored pered saavad mõistliku hinnaga endale elamispinna (tüüpprojekt), mida saavad edaspidi laiendada
- vald soodustab alternatiivenergia kasutuselevõttu elamumajanduses (päikeseenergia, tuuleenergia)
- abistatakse tühjadele elamispindadele uute elanike leidmisel.

2. Otepää visuaalse atraktiivsuse suurendamine

Linna- ja maakeskkond on heakorrastatud. Olulisel kohal on Otepää erilise looduskeskkonna säilitamine ja väärtustamine ning selle mitmekesisuse eksponeerimine valla elanikele ja küllastajatele.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- töstetakse Otepää valla suuruslase (Nõuni, Sangaste, Puka, Keeni, Sihva) atraktiivsust
- arhitektuuriliste ja kunstiliste ideekonkursside läbiviimine Otepää linnaruumis ja valla asulates, saavutamaks nende värskeimat visuaalsust,

toetamaks kohalikku identiteeti ja õdusat-romantilist avalikku ruumi (sh bussiootepaviljonid, infotahvlid jne).

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- valla asulates viiakse ellu heakorraprojekte
- soodustatakse uute kunstivormide (skulptuurid ja muu kujutav kunst) rajamist avalikku ruumi
- tegeletakse valla järvede ja veesilmade (nt asulates tiigid) korrastamisega
- abistatakse kasutusest välja langenud hoonete lammutamisel
- arendatakse Keeni mõisaparki
- korrastatakse Apteekrimäe parkmetsa
- Otepää valla kalmistute arendamine (ligipääs, valgustus, jäätmemajanduse korraldus)
- rajatakse koerte mänguväljak Otepää linna.

3. Pikaajalist arengut arvestava taristu arendamine

Vald on valmis uute elanike ja ettevõtete vastuvõtmiseks. Valla infrastruktuuri arendamisel tehakse koostööd erinevate partneritega, võttes kasutusele kaasaegsed lahendused. Olulisel kohal on taristu, mis suurendab inimeste juurdepääsu erinevatele võimalustele (teed, internet, transpordiühendused).

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Puka vee ja kanalisatsioonisüsteemide ehitus
- efektiivsema tänavavalgustuse rajamine, minnes üle LED-lampidele ja tänavavalgustuse laiendamine
- kiire internetiühenduse rajamine („viimane miil“);
- Tehvandi/“rollerirada“ ja Otepää-Kääriku kergliiklustee ühendamine
- Otepää-Nõuni kergliiklustee rajamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- suurendatakse pinnatud teede osakaalu valla teedest (2,5x pindamine), teedevõrgu arendamisel arvestatakse juurdepääsu ettevõtete ja turismiobjektide juurde;
- ehitatakse kergliiklusteid, mis ühendavad valla asulaid ja suuremaid elamualasid (Sihva-Sangaste, Otepää - Vana-Otepää, Puka - Pukamõisa, Otepää- Palupera, Keeni - Keeni raudteejaam, Otepää-Puka);
- reoveealadel veevärgi- ja kanalisatsiooni süsteemi arendamine vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusele
- Lossikülas biopuhasti rekonstrueerimine
- Puka alevikus elektriliinide võimsuse suurendamine
- Otepää katlamaja elamupiirkonnast väljaviimise analüüsimine

4. Otepää piirkonna ökoloogilise jalajälje vähendamine

Soodustatakse võtma kasutusele lahendusi, mis tekitavad vähem heitgaase ning rakendatakse taastuvenergiat põhinevaid lahendusi. Tegeletakse jäätmete tekke vähendamise ja taaskasutuse suurendamisega.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- pidev järelevalve korraldatud jäätmeveost vabastamisel;
- igakevadise heakorratööde ajal (aprill/mai) suurjäätmete kogumine paikkondlikest keskustes
- koostöös tehastega nende võimalike negatiivsete keskkonnamõjude vähendamine (sh müra).

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- vallale kuuluvatel hoonetel keskkonnasäästlikke tehnoloogiate kasutusele võtmine (sh päikesepaneelide paigaldamine)
- soodustatakse igasse valla asulasse avaliku elektriauto laadimispunkti rajamist.

5. Turvalisuse tagamine

Vallas rakendatud süsteemid võimaldavad ennetada kriisisituatsioone ning nende tekkimisel on võimalik koheselt reageerida. Turvatunde suurendamiseks tehakse aktiivselt kogukondlikku koostööd, kus vald ja valdkonna organisatsioonid on arvestatavad partnerid.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- tuletõrje veevõtukohtade rajamine
- Sangaste tuletõrje depoo ehitamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Otepää linnas politsei ja päästekomando ruumide ajakohastamine
- naabrivalve rakendamine
- Puka tuletõrjedepoo ehitamine
- tiheasustusaladel videovalve alade suurendamine.

Hariduse kvaliteedi tõstmine (T2)

Vald tagab noortele nende võimeid ja vajadusi arvestava hariduse andmise ning loob koolides tingimused, et õpilased saaksid omandada teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad neil jätkata õpinguid gümnaasiumis, kõrgkoolis või ametikoolis. Vallas antav haridus on üheks Otepää valla kvaliteedimärgiks.

VÕTMENÄITAJA

- Otepää Gümnaasiumi riigieksami tulemused

MEETMED

1. Alus- ja põhihariduse andmine elukoha lähedal

Lastele tagatakse võimalus omandada kvaliteetset alus- ja põhiharidust võimalikult elukoha lähedal. Vallas on lokaalsed lastehoiu kohad 1,5-3 aastastele lastele paikkondades, mis võimaldavad individuaalsemat lähenemist. Suuremates asulates tegutsevad lasteaed-põhikoolid, kus on rühmad vähemalt 3-6 aastastele ja 9-klassiline põhikooli osa. Kolme kooliastmega lasteaed-põhikooli jätkusuutlikkuse eelduseks on kooli osas õppimas vähemalt 72 last ning näitaja langemisel alla selle arvu kaalutakse kooliastme vähendamist.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Puka Keskkool alustab 2019./2020. õppeaastat põhikoolina (9 klassi). Puka kool (9 klassi) ja Puka lasteaed (2 rühma) liidetakse üheks asutuseks
- Puka kooli hoone ümberehitus
- Puka lasteaia katuse renoveerimine
- Keeni koolihoone rekonstrueerimine ja kaasajastamine, Keeni koolihoones tehnoloogiaklassi kohandamine lasteaia ruumideks ning tehnoloogiaklassi üleviimine kõrvalhoonesse
- Otepää Gümnaasiumi tuletõkkeseptsiooni ehitamine
- õpilasuuringute (aineolümpiaadid, võistlused jms) korraldamine ja neil osalemise toetamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- lastehoiuteenuse arendamine valla paikkondades ning lapsehoidjate koolitamine
- Pühajärve koolihoone kaasajastamine
- Otepää lasteaia Võrukaela majas rühmaruumide rekonstrueerimine.

2. Tugeva gümnaasiumihariduse võimaldamine

Vald pakub gümnaasiumiharidust Otepää linnas. Eesmärgiks on, et Otepää gümnaasiumis õpib vähemalt 60 last gümnaasiumi astmes.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Puka Keskkooli gümnaasiumiastmes õpetamine lõpetatakse alates 2019/2020 õppeaastast
- teostatakse koolide hoolekogusid ja juhtkonda kaasates koolivõrgu analüüs valla kõikide koolide hetkeolukorra ja tuleviku väljavaadete selgitamiseks

(sh analüüs Otepää Gümnaasiumi ümberkujundamiseks Otepää põhikooliks ja J. Hurda nimeliseks Otepää gümnaasiumiks). Analüüsi tulemusel langetatakse otsus haridusvõrgu muudatuste otstarbekuse kohta

- stipendiumi maksmine Otepää Gümnaasiumis gümnaasiumiastmes õppivatele lastele lähtuvalt õpitulemustest
- Otepää valla haridusvõimaluste laialdasem tutvustamine (festivalid, konverentsid ja seminarid, osalemine erinevates projektides jms).

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Otepää Gümnaasiumi riigigümnaasiumiks muutmine
- Spordi õppesuuna arendamine Otepää Gümnaasiumis (sh võimalusel Audentese spordigümnaasiumi Otepää filiaali liitmine).

3. Õppijaid, õpetajaid ja lapsevanemaid toetava õppetugisüsteemi arendamine

Õpilastele, sh hariduslike erivajadustega õpilastele pakutakse olemasolevate lasteaedade ja koolide baasil võimetekohaseid ja paindlikke õpitingimusi ning tugiteenuseid.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- esimese ja teise tasandi tugiteenuste kättesaadavuse ning kvaliteedi parendamine
- haridusasutuste võimekuse suurendamine tööks erivajadustega lastega lähtuvalt kaasava hariduse põhimõtetest (hariduslike erivajadustega õpilase õppe koordineerija, tugispetsialistid, õppenõustajad, abiõpetajad jm) ning tugimeeskondade töökorralduse tõhustamine.
- hariduslike erivajadustega õppijate tugivõrgustiku arendamine ning vastava tippkompetentsiga asutuste (kompetentsikeskuste) potentsiaali laiem kasutamine erivajadustega laste õppe korraldamisel ja toetamisel
- erinevatest kultuurikeskkondadest pärit laste õppe toetamine.
- andekate laste õppe ja arengu toetamine haridusprogrammidega
- poiste ja noormeeste õppe ja arengu toetamine haridusprogrammidega.

4. Vajadusi arvestava tehnilise tugisüsteemide tagamine haridusasutuses

Haridusasutuste majandamine on tõhus ja toetab hariduse andmist.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- ühise juhtimisega lokaalsete köökide rakendamine
- haridusasutuste hoonete majandus/haldusteenuse tsentraliseerimine
- tasuta õpilaskodukoha võimaldamine Otepää õpilaskodus elavatele lastele, kelle ei ole pikaajalisi õppevõlgnevusi
- vajadusel koostöö Otepää majutusettevõtetega õpilaste majutamiseks õpilaskodu kohtade täitumisel
- õpilaste liikumisvajadust arvestava ühistranspordi korralduse tagamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Otepää õpilaskodu laiendamine.

5. Valla arengueelduste rakendamine valla hariduskorralduses

Haridusasutuste tegevus toetab valla arengukava eesmärkide saavutamist ja arengueelduste kasutamist sh lastes Otepääl piirkonna identiteedi suurendamine, loodusõpe, ettevõtlikkuse ja loovuse arendamine jne. Väärtustatakse hariduse praktilisust, millele on vaja arendada haridusasutuste koostööd erinevate organisatsioonidega.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- ettevõtlikkuse juurutamine valla haridusasutustes („Ettevõtlik kool“)
- valla õpilaskodude konkurssi läbiviimine ja osalemine üleriigilistel konkurssidel
- toetatakse erinevaid valla koolide ühiseid koostööprojekte, õpilaste aktiivsust, haridusprogramme nii vallasiseselt ja väljastpoolt.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Otepää piirkonna kultuuri-, loodus- ja ajalooõppe arendamine haridusasutustes.

6. Haridusvaldkonna tervikliku juhtimise korraldamine

Haridussüsteem on Otepääl vallas terviklik, kus õpilaste liikumine ühest õppeastmest teise toimub valutult ning antava hariduse kvaliteet on kõrgendatud tähelepanu all. Haridusvaldkonnas töötavad kvalifikatsiooninõuetele vastavad, motiveeritud hästi tasustatud õpetajad ja head tunnustatud spetsialistid, tunnustatakse parimaid õppureid ning pedagooge.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- koostööd valla haridusvaldkonnas koordineerib valla vastav haridusvaldkonna spetsialist
- valla õpetajate ja õppurite tunnustamissüsteemi arendamine
- haridusasutuste rahastamismudeli täiustamine ning õpetajate motivatsioonisüsteemi arendamine
- õppetöö ja õppekorralduse efektiivsuse tõstmine kasutades digivahendeid ning e-õppematerjale, haridusasutuste korrapärane varustamine nüüdisaegsete digivahenditega
- eluaseme soodustuse süsteem uute õpetajate valda toomiseks.

Otepää valla ja kogukonna identiteedi suurendamine (T3)

Vald seab eesmärgiks elanikkonnas ühtekuuluvustunde suurendamise. Ühtekuuluvustunde baseerub kogukonna ja kultuuri suhtel. Arengut edendatakse nii valla kui terviku kui ka piirkondlikul (küla, paikkond) ja institutsionaalsel (kultuuri-sportiring, seltsing jne) tasandil.

VÕTMENÄITAJA

- Elanike arv

MEETEMED

1. Valla elanike sotsiaalse suhtlemise ja kultuurilise pärandi tugevdamine

Vald soodustab tegevusi ja ettevõtmisi, mis suurendavad Otepää elanikkonna omavahelist sotsiaalselt suhtlemist, Otepää loodusliku, ajaloolise, kultuurilise pärandi säilitamist ja eksponeerimist (sh kultuuriringid, keskkonnakaitse, muinsuskaitse jne). Valla kultuuriasutused (kultuurimajad, raamatukogud) toimivad ühtse võrgustikuna, kus pakutakse erinevaid teenuseid.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- valla raamatukogude ümberkorraldamine multifunktsionaalseteks teenuskeskusteks (kaugtöökodus, noortetuba, raamatukogu, avatud internetikeskus jne)
- Puka kultuurimaja küttesüsteemi rekonstrueerimine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- statsionaarse kino rajamine
- kultuurikuuri rajamine Otepää kultuurimaja parki
- mobiilse nn *pop-up* lava soetamine koos vajaliku heli- ja valgustehnikaga välisünnuste korraldamiseks
- Puka kultuurimaja pargi kogukonna kiige taastamine
- Otepää raamatukogu ruumide rekonstrueerimine
- Tartu murdekeele arendamiskeskuseks kujunemine (murdekeelsete trükiste väljaandmine).

2. Valla elanike liikumisharjumuste suurendamine ja selleks võimaluste loomine

Vald toetab elanikkonna liikumisharrastuste kasvu ning loob selleks mitmekesiseid võimalusi. Vald eelistab spordialade arendamist, mis on iseloomulikud piirkonnale ning mille osas on võimalik saavutada olulist tähelepanu Eesti ja rahvusvahelisel tasandil.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Keeni multifunktsionaalse miniareeni rajamine
- Otepää Gümnaasiumi juurde multifunktsionaalse miniareeni rajamine
- laste mängu- ja spordiväljakute korrastamine ja arendamine (sh Otepääl Palupera ja Lille tänavanurgal asuva korvpalliväljaku rekonstrueerimine)
- Otepää enda spordiürituste sarja arendamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Sihvale ja Pukka multifunktsionaalse miniareeni rajamine
- Apteekrimäe metsa koostöös looduspargi ja RMK-ga rekreatsiooniradade rajamine ja metsa parkmetsaks kujundamine
- Linnamäe oru ja ümbruse kasutuselevõtt spordi ja tervise liikumise tarbeks
- Kääriku liikumisradade laiendamine ja pikendamine
- olemasolevate matkaradade uuendamine ja uute rajamine
- uute turvaliste supluskohtade, s.h. väliujulate (ujumisradadega) rajamine.

3. Noorsootöö arendamine

Vald toetab laste ja noorte vaba aja veetmise võimaluste kasvu ning mitmekülgset huvitegevust, mille üheks osaks on valla huvikool.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Otepää, Puka ja Keeni noorsootöötajad koondatakse Otepää Avatud Noortekeskuse ühise juhtimise alla
- koolide juures õpilastele erinevate huviringide pakkumine
- Otepää Muusikakooli õppe kaasajastamine sh pillipargi uuendamine.

4. Otepäälaste saavutuste tunnustamine ja toetamine

Vald märkab ja tunnustab otepäälaste olulisi saavutusi ning toetab otepäälasi, kellel on võimekust saavutada erakordseid tulemusi riigi ja rahvusvahelisel tasandil.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Otepäält pärit tippsportlaste, kultuuritegelaste ja ühiskonnategelaste tunnustamine
- Otepää aukodaniku statuudi arendamine
- programmi “Uued Otepää tipud” rakendamine.

5. Otepää piirkonna maine kujundamine

Valla elanikud ja asutused tegelevad pidevalt ja sihiteadlikult Otepää valla positiivse mainekujundamisega. Vald toetab tegevusi, mis aitavad näidata meediapildis Otepää valla paikkondi atraktiivse elu-, töö- ja puhkepiirkonnana, kus toimuvad alati eripalgelised sündmused.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- otepäälaste klubi tekkimise soodustamine Tallinnas ja Tartus
- otepää piirkonda tutvustavate telesaadete tegemise soodustamine
- otepää piirkonna teemaliste trükiste väljaandmise soodustamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Otepää piirkonna kohanimedid kasutatavate toodete tootmise ja müügi soodustamine.

6. Kogukondade ja vabaihenduste arengu toetamine ning vastutuse suurendamine

Valla eesmärgiks kodanikuühiskonna edendamisel on vabaihendustele soodsa arengukeskkonna loomine. Vallas toimib aktiivne külaliikumine. Vald kaasab kogukondi otsustusprotsessidesse ning delegerib osa avalikest teenustest paikkondlikele ühendustele. See tõstab kohalike kogukondade rolli oma elukeskkonna parandamisel.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- vabaihenduste toetamine valla arengukavas toodud eesmärkide saavutamiseks
- kogukondade suutlikkuse tõstmine
- avalike teenuste delegerimiseks MTÜ-dele teenusstandardite väljatöötamine
- külavanemate valimise soodustamine ning külavanemate koostöökogu moodustamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- külakeskuste arendamine.

7. Läbipaistev ning kaasav valla juhtimine ja avalike teenuste arendamine

Otepää valla juhtimine on läbipaistev ning arvestab erinevate sihtrühmade ja piirkondade huvidega. Kodanikele pakutavad teenused vastavad kaasaegsetele standarditele. Vald rakendab reaktiivset klienditeenindust, võttes oskuslikult kasutusele e-teenused. Vald tagab värsket info kättesaadavuse valla elanikkonnale, valla poolt välja antavad sõnumid on selged ja arusaadavad.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- valla kinnisvara haldusteenuse tsentraliseerimine
- paberivaba asjaajamise ja e-teenuste arendamine
- valla elanikele igapäevase elektroonilise uudiskirja rakendamine (e-kirjalist)
- vallalehe Otepää Teataja arendamine kaasaegseks infokandjaks
- vallamaja renoveerimine
- valla poolt äriühingutes, sihtasutustes ja MTÜ-des osalemise vajalikkuse ja efektiivsuse analüüsimine
- kaasava eelarve rakendamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- valla elanike seas regulaarsete küsitluste läbiviimine ja tulemuste arvestamine valla tegevuses.

Sotsiaalse turvalisuse suurendamine (T4)

Vald seab eesmärgiks elanikkonna majandusliku toimetuleku parandamise aktiveeriva, adekvaatse ja jätkusuutliku sotsiaalkaitse toel, mis võimaldab leibkondadel iseseisvalt toime tulla, kogukonnas elada ja kogukonna elus osaleda. Valla erilise tähelepanu all on lastega pered. Vald soodustab elanikkonna tervislikke eluviise.

VÕTMENÄITAJA

- Keskmise eluiga.

MEETMED

1. Lastele sotsiaalse kaitstuse tagamine.

Vald soodustab laste kasvatamist ning pakub tuge vanematele laste kasvatamisel ja tuleviku kindlustamisel, laste õiguste ja turvalisuse tagamisel.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- tugiisikute viimine haridusasutuste struktuuri
- puudega laste hoolekandeteenuste arendamine hoolduskoormuse vähendamiseks (hoiuteenuste ja tugiteenuste arendamine, lastehoiuteenuste arendamine)
- kasu- ja tugiperede toetussüsteemi ning perenõustamisteenuste käivitamine
- lastevanemate koolitamine laste kasvatamisel ja arendamisel
- lasteaia kohatasu vähendamine valla lasteaedades ja laste vabastamine lasteaia kohatasust (alates kolmandast lapsest)
- alkoholi liigtarvitamise, sh alkoholisõltuvuse, ennetuse, varajase avastamise ning nõustamis- ja raviteenuse arendamine ja rakendamine.

2. Vaesuse ennetamiseks ja vähendamiseks meetmete rakendamine

Vald pakub integreeritud teenust toimetulekuraskustes tööealistele inimestele ja nende pereliikmetele. Vald soodustab vähenenud töövõimega tööealistele inimestele kohandatud töökeskkonnas töötamise võimalust. Vallapoolsed toetused järgivad tegelikke vajadusi ning nende kasutamine on abivajajatele võimalikult mugav.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- sotsiaaleluruumide renoveerimine ja soetamine (vallas kuni 30 sotsiaaleluruumi)
- tööturuteenuste inimestele lähemale toomine
- toimetulekuraskustega perede toetamine, kaasates vabatahtlike tugiisikuid (sh finantsnõustajad).

3. Erivajadustega inimeste ja eakate toimetuleku soodustamine.

Vald toetab tingimusi, et eakad ja erivajadustega inimesed on võimelised enda kodustes tingimustes toime tulema. Rehabilitatsiooniteenused on kättesaadavad valla territooriumil ning sihtgrupp on informeeritud erinevatest võimalustest. Vald toetab omaste hooldamist.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Otepää erihooldekandekeskuse rajamine
- koduteenuste arendamine (ööpäevaringse koduteenuse loomine)
- erivajadustega inimeste tööhõive suurendamine
- koostöös riigiga puudega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine, Otepää Tervisekeskuse hooldekodu ventilatsiooni parandamine
- hooldekodu ehitamine Otepäele.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- eakate ja erivajadusega inimestele piirkondlike päevakeskuste loomine
- toetatud töökohtade loomise soodustamine
- vajaduspõhise sotsiaaltranspordi teenuse rakendamine
- „eakate maja“ rajamine (korterimaja 1-toaliste korterite üürimise võimalusega, kus on juures abistaja teenus).

4. Tervislike eluviiside soodustamine ning tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamine.

Valla eesmärgiks on rahva tervise parandamine ja keskmise eluea kasv. Säilitatakse ja arendatakse esmatasandi arstiabi kättesaadavust valla erinevates piirkondades. Tõhustatakse abinõusid elanikele eri- ja üldarstiabi kättesaadavuse tagamiseks. Laiendatakse rahvatervise alast tegevust.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- vältimatu arstiabi tagamine Otepääl 24/7
- koduõenduseteenuse mahu suurendamine
- terviseedendusprogrammide rakendamine
- eriarstide ja nõustajate toomine Otepäele (sh tervisealase nõustamisteenuse arendamine).

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- spordimeditsiiniteenuste arendamine
- töötervishoiuarsti teenuse kättesaadavuse soodustamine väikeettevõtete töötajatele.

Otepää majandusliku arengu suurendamine (T5)

Vald seab eesmärgiks töökohtade arvu suurenemise. Arendatakse koostööd erinevate institutsioonidega (teadusasutused, teised KOVid) kõrgharidust eeldavate ja kaugtööd võimaldavate töökohtade tekkeks.

VÕTMENÄITAJA

- Töökohtade arv Otepää töandjate juures.

MEETMED

1. Tööstusalade arendamine

Vallas on ettevalmistatud mitmed alad, mis võimaldavad uute tootmis- ja logistikaettevõtete tulekut valda. Kohalik omavalitsus toetab erasektori initsiatiivi olemasolevate tööstusalade arendamisel ja laiendamisel.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Puka tööstus- ja logistikapargi rajamine
- tööstuseks sobivate tühjalt seisvate hoonete kaardistamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- tööstusalade arendamine valla üldplaneeringus kavandatud asukohtades, eelkõige Otepää alajaama piirkond, Keeni tööstusala, Otepää Hundisoo piirkond, Vana-Otepää lihatööstuse-sigala piirkond, Nõuni töökoja piirkond.

2. Elustiiliettevõtluse ja mahemajanduse arendamine

Vald soodustab pereettevõtluse arengut ja mahemajandust. Otepääl valmistatud tooted on Otepää kaubamärgiga.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- elustiiliettevõtluse kandepinna laiendamine, uute perede valda meelitamine
- mahetootmise soodustamine
- Otepää valla territooriumil elavate ja puhkavate ettevõtjate kaasamine valla ettevõtluskeskkonna arendamisse
- Otepää turuhoone ja kauplemisvõimaluste kaasajastamine.

3. Otepää kui turismikeskuse edendamine

Vald soodustab tegevusi, mis suurendavad Otepää väärtust turismipiirkonnana ning loob uusi võimalusi Otepää külastajatele oma aja veetmiseks.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- välja Otepää linna keskvaljak väljaarendamine
- viidamajanduse korrastamine, liikumisradade arendamine

- ettevõtjate vahelise koostöö arendamine ühiste turismipakettide loomiseks, pakkumaks külastajale rohkem tegevusvõimalusi piirkonnas; osalemine klastrites (nt. Lõuna-Eesti turismiklaster)
- Pühajärve rannapargi ja puhkeala korrastamine ning arendamine (sh rannapromenaad, supelrand, laululava).

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- erasektori poolt Sangaste lossikompleksi arendamine sh Sangaste lossi sissesõiduallee tee ja valgustuse renoveerimine
- erasektori poolt Pukamõisa hoonetekompleksi arendamine ja korrastamine
- erasektori poolt turistidele suunatud teenuste laiendamine (Lõuna-Eesti meelelahutus-ostukeskus, koolituskeskus, kino, saunamaailm, SPA)
- turismiipiirkondadesse karavaniparklate rajamine (sh purgimise korraldamine)
- turismiatraktsioonina (sh vaade Pühajärvele) õhugondelliini rajamine lõigul Otepää kesklinn - Otepää aedlinn
- erasektori poolt multifunktsionaalse pere-meelelahutuspargi rajamine Linnamäe orgu suviste ja talviste ürituste ja turistide tarbeks
- majutusettevõtete ühendamine spordi ja terviseradadega (sh Pühajärve-Apteekrimets-Marguse-Tehvandi; Tehvandi- Müllerbeck, Pühajärve- Annimatsi-Madsa-Kääriku, Tehvandi- Vidrike jne)
- Sangaste ajaloolise jahuveski arendamine turismiobjektiks sh kohaliku allikavee villimine lokaalse brändi all, kohalik õlle, siidri ja mahlajookide tootmine jms.
- Sangaste villaveski arendamine turismiobjektiks
- termide või SPA-teenuste väljaarendamine Sangaste mõisakompleksis
- Lossiküla Lossipargi puhkeala ja kämpinguala väljaarendamine
- loodusturismi arendamine, et vähendada turismisektori hooajalisust

6. Otepää valla arengueeldused ja nende arendamine

Otepää looduspotsiaali ja ajaloopärandi tõhusam kasutamine (A1)

Valla arengueelduseks on eriline looduslik asukoht küngaste ja järvesilmadega. Otepääl on olnud väga oluline roll Eesti ajaloo alates muinasajast kuni tänapäevani.

Vald seab eesmärgiks tuua rohkem esile ja eksponeerida Otepää piirkonna loodusväärtusi ning ajaloopärandit.

VÕTMENÄITAJA

- Ööbimise arv

MEETMED

1. Looduspotsiaali arendamine

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- koostöös Otepää Looduspargiga Otepää piirkonna atraktiivsete loodusvaadete avamine ja eksponeerimine
- loodusradade rajamine
- Lõuna-Eesti Purjetamis- ja veehariduskeskuse loomine ja arendamine Nõuni puhkealal
- looduskaitsealade piirangute läbivaatamine arvestades ääremaa ettevõtluse ja elukeskkonna arendamise vajadustega.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Miti külas asuvate karjäärde ja selle ümbruse territooriumi rekultiveerimine puhke-, ujumis-, pargialaks
- erasektori ja kolmanda sektoriga koostöös Sangastes rukkitee arendamine
- Pühajärve vaatetorni/vaatelifti rajamine
- Neitsijärve ja Pühajärve Mõisalahe puhastamine mudast, Puka aleviku järve ja Sangaste paisjärve puhastamine setetest ja supluskohtade korrastamine;
- Pühajärve (ja teiste järvede) kalastiku uuendamine ja kohaliku kalakasvatamise arendamine piirkonnas.

2. Ajaloolise pärandi arendamine

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Otepää muuseumi arendamine Eesti lipumuuseumi, talispordimuuseumi ja Otepää Gümnaasiumi koduloomuuseumi baasilt
- Keeni mõisapargi järve tammi parandamine.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- ajaloo teemapargi loomine Otepää linnamäele
- Otepää valla ajalooliste kirikute korrashoiu toetamine
- ajalooliste objektide korrastamine ja hooldamine

- Otepää valla territooriumile jäävate looduslike pühapaikade (hiied, pühad allikad, puud, kivid jne) kaardistamine.

Otepää spordivõistluste ja sündmuste korraldamise infrastruktuuri arendamine (A2)

Valla arengueelduseks on olemasolev spordivõistluste ja muude ürituste korraldamiseks sobilik maastik, taristu (Tehvandi, Pühajärve park-Pühajärve SPA) ja inimeste kompetentsid, mis on võimaldanud tuua piirkonda mainekaid suurüritusi.

Vald seab eesmärgiks Otepää arengumootoriks oleva talispordi taristu edasi arendamise ning selle võimekuse veelgi suurema kasutamise treeningbaasi ja ürituste korraldamise kohana. Eesmärgiks on vähendada talispordist tulenevat hooajalisust ning luua juurde uusi võimalusi.

VÕTMENÄITAJA

- Ööbimise arv

MEETMED

1. Otepää spordiklastri arendamine

Vald soodustab ja rakendab tegevusi, mis võimaldavad arendada tänast talispordi taristut ning tuua Otepää piirkonda juurde uusi perspektiivikaid spordialasid.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Tehvandi spordikompleksi arendamine treening- ja võistluskeskusena (rulluisurajad, radade valgustus, tehislumesüsteemi arendamine, hüppemägede olmehoone)
- Kääriku spordikeskuse väljaehitamine (kergejõustikustaadion, spordihoone rekonstrueerimine, pallimängude hoone, suusa- ja liikumisradade väljaehitamine)
- rahvusvaheliste spordivõistluste läbiviimise soodustamine
- orienteerumise arendamine vallas (orieenteerumise püsiradade arendamine, orienteerumiskaartide uuendamine ja orienteerumispäevakute ja suurvõistluste korraldamise soodustamine)
- Otepää ja Kääriku vahel regulaarse ühistranspordi korraldamine Kääriku spordikeskuse kasutamiseks.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Apteekrimäe suusahüppekompleksi arendamine koostöös Tehvandi spordikeskusega
- Tehvandi keskuse juurde uute spordialadega tegelemiseks tingimuste loomine (sh BMX raja ehitamine)
- hooajaliste külmutusseadmetega jääväljaku rajamine
- parafiinist uisuraja rajamine
- aastaringse suusatamisvõimaluse loomine (suusamägi/suusatunnel)
- Tartu Maratoni raja täies ulatuses tehislume tootmise süsteemiga katmine
- ammendunud karjäärade kasutamine (nt Miti karjäär) tehnikaspordi arendamiseks (kross, hobikart, mudelsport)
- e-spordi võistluste korraldamine Otepääl

- Tatra-Otepää-Sangaste maanteele Väike-Munamäe juurde suusatunneli ehitamine (I etapp), Matule suusatunneli ehitamine (II etapp);
- suusa- ja matkaraja rajamine otse Otepäält Palule;
- Väike-Munamäe ja Kuutsemäe atraktiivsuse suurendamine suvel (seikluspark).

2. Suurürituste korraldamine Otepääl

Otepää on koht, kus toimuvad igal aastal rahvusvahelised tiitlivõistlused ning muud suursündmused (sündmus, mis toob üle 7 000 inimese Otepäele). Valla tehniline taristu on valmis sellisteks löökoormusteks.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- piirkonnas olevatest vabatahtlike kontaktide kogumine ja vabatahtlike koolitamine kaasalöömaks suurüritusel
- Otepää laada kui piirkondlik suursündmuse välja arendamine
- suurüritustel osalejate teenindamiseks taristu arendamine (parklate laiendamine, transpordikorraldus võistluskoha ja parklate vahel, toitlustamine ja kaubandus kohalike ettevõtjate baasil)
- suviste vabaõhu kontsertlavade loomine
- uute suurürituste ja festivalide toimumise soodustamine (nt kalapüügivõistlus Pühajärvel).

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- Leigo Kontserdimaja ehitus, kontsertjärvele lava ehitus ja teatrimetsa korrastus Lutike külas
- seniorspordi arendamine erinevates spordivaldkondades (sh senioritele suunatud rahvusvaheliste võistluste korraldamine)
- uute perspektiivikate spordialade rahvusvaheliste võistluste korraldamine (nt talitriatlon).

Otepää logistilise asukoha tõhusam kasutamine (A3)

Valla arengueelduseks on asukoht Lõuna-Eesti keskpunktis, kust suuremad linnad jäävad 40-60 km kaugusele (Tartu, Võru, Valga, Põlva, Viljandi). 200 km kaugusesse jäävad Tallinn, Riia, Pihkva ning 300 km kaugusel on Helsingi ja Peterburi.

Vald seab eesmärgiks parandada valla transpordiühendusi, mis muudaksid hästi kättesaadavaks vallas pakutavad võimalused. Hea transpordiühendus võimaldab valla elanikel tarbida teenuseid ka väljaspool valda.

VÕTMENÄITAJA

- Ühistranspordi kasutamiskordade arv

MEETMED

Valla transpordiühenduste suurendamine

Vald loob stabiilsed ühendused valla keskustega, mis võimaldavad edukalt liikuda kodu, kooli, töökoha ja huviringi vahel. Erinevate transpordiviisidega liikumine on ühildatud, tänu millele saab kerge vaevaga sõita suurlinnast Otepäele. Toimub valla peamiste teede süsteemne uuendamine.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- ühistranspordi tõhusam ühildumine koolitranspordi vajadusega
- erinevate transpordiviiside parem ühendamine (nt autolt bussile, bussilt rongile, bussilt/rongilt lennukile). Liiklusgraafikute viimine nõudlusele vastavaks.

Perspektiivsed tegevused aastatel 2019-2028:

- nõudmispõhise transpordi korraldamine (sh erivajadustega inimeste transport)
- bussiootepaviljonide uuendamine
- ühenduse loomine Tartu lennujaamaga arvestades lennugraafikuid
- Tallinn-Otepää ja Riia-Otepää ühenduste arendamine
- rataste (sh elektrirataste) ja elektriautode laenutusvõrgu arendamine.

Otepäälaste ettevõtlikkuse ja loovuse arendamine (A4)

Vald seab eesmärgiks elanikkonnas ettevõtlusaktiivsuse suurendamise ning seeläbi uute ettevõtete tekkimise piirkonda.

VÕTMENÄITAJA

- Alustavate ettevõtete arv

MEETEMED

1. Innovatiivsete ettevõtete valda tuleku soodustamine

Vald teeb koostööd erinevate partneritega iduettevõtete tekkeks. Vald loob keskkonna kaugtöö tegemiseks Otepääl.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- vald toetab iduettevõtete asutamist ja osalemist iduettevõtete konkurssidel (nt Ajujaht), vald aitab leida iduettevõtetele mentoreid vallas elavate/puhkavate ettevõtlusvaldkonna liidrite hulgast
- koostöös iduettevõtete kogukonnaga suvise Garage48 läbiviimine Otepääl
- Otepää lisamine TELEPORT piirkonnana kaardile
- koostöös erakapitaliga kaugtöökäsi kontoripinna loomine.

2. Alustavate ettevõtete ja õpilasfirmade toetamine

Vald loob keskkonna, mis toetab uute ettevõtete teket.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- Otepää vallas alustavale ettevõttele 6 kuuks soodustingimustel bürookeskkonna kasutamise võimaldamine (töökoht, koosolekute ruumi kasutamine)
- kohalike toodete (suveniirid, käsitöö, aiasaadused, matkad ja ekskursioonid) tootmise alustamise soodustamine
- vald toetab stardikapitaliga õpilasfirmade käivitamist (nt registreerimistasud) ja aitab leida mentoreid ettevõtlussektorist
- vald viib läbi ettevõtluskonkurssi valla õpilasfirmadele ettevõtetele ning toetab osalemist õpilasfirmadele suunatud messidel/laatadel.

7. Finantsvaade

Valla tulude suurendamine ja kuluefektiivsuse tõstmine

Vald seab eesmärgiks oma tulubaasi suurendamise, mis võimaldab seeläbi pakkuda paremat teenust oma elanikkonnale ning ellu viia seatud strateegilisi eesmärgid. Samuti soovib vald kontrollida oma kulude kasvu ning leida meetodeid tõhusaks kulude juhtimiseks.

VÕTMENÄITAJAD

- Valla eelarve maht

MEETMED

1. Valda mitte registreeritud elanike kaasamine

Vald seab eesmärgiks suurendada vallas elavatele, kuid valda mitte sisseregistreeritud elanike motivatsiooni saada ametlikult Otepää valla elanikuks.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- valda elanike sissekirjutuskampaaniate korraldamine, personaalse kontakti loomine potentsiaalsete elanikega, sisseregistreerimise mugavamaks muutmine (sh sissekirjutuse võimaluse pakkumine valla sündmustel - nt laatadel)
- uute elanike ja vallast lahkunud elanike elukoha muutmise põhjuste väljaselgitamine
- otepäälase kaardi arendamine

2. Valla projektidele kaasfinantseeringu leidmine erinevatest fondidest

Vald seab eesmärgiks suurendada oma võimekust kaasfinantseeringute leidmisel.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- asutuste poolt väikeprojektide kaudu rahastuse taotlemine;
- valla projektitaotluste koostamise kompetentsi tõstmine;

3. Eelarve tulude suurendamine

Vald seab eesmärgiks suurendada valla tulusid valla majandustegevusest.

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- valla kinnisvara väljarentimine vastavalt turuhinnale
- reklaamimaksu ühtlustamine kogu valla territooriumil
- valla poolt pakutavate teenuste kulupõhine hinnastamine
- valla asutuste poolt omatulude teenimise soodustamine
- turismimaksu rakendatavuse analüüsi läbiviimine.

4. Valla tegevusefektiivsuse tõstmine

Kavandatud tegevused aastatel 2019-2023:

- valla kinnisvara haldamise ühise juhtimise alla viimine
- tsentraalne hangete korraldamine koos valla hallatavate asutustega

8. Investeeringud aastateks 2019-2022

Aastatel 2019-2022 on kavandatud viia ellu järgmised investeeringud

Jrk. nr.	TA	Objekt		2019	2020	2021	2022	Kokku
1	09	Puka kooli ümberehitus	kokku	1 939 831	0	0	0	1 939 831
			<i>toetus</i>	<i>1 648 856</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 648 856</i>
			<i>vald</i>	<i>290 975</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>290 975</i>
2	06	Otepää südalinna atraktiivsemaks muutmine	kokku	1 592 351	0	0	0	1 592 351
			<i>toetus</i>	<i>1 353 498</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 353 498</i>
			<i>vald</i>	<i>238 853</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>238 853</i>
3	06	Tänavavalgustuses LED valgustuse kasutusele võtmine Otepää vallas	kokku	72 600	290 310	290 310	0	653 220
			<i>toetus</i>	<i>60 500</i>	<i>241 925</i>	<i>241 925</i>	<i>0</i>	<i>544 350</i>
			<i>vald</i>	<i>12 100</i>	<i>48 385</i>	<i>48 385</i>	<i>0</i>	<i>108 870</i>
4	09	Keeni tee 1 asuva korteri kohandamine lasteaia ruumideks	kokku	25 000	0	0	0	25 000
			<i>toetus</i>	<i>25 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>25 000</i>
			<i>vald</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
5	10	Otepäele erihooldekandekeskuse rajamine	kokku	509 819	0	0	0	509 819
			<i>toetus</i>	<i>432 819</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>432 819</i>
			<i>vald</i>	<i>77 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>77 000</i>
6	05	Nõuni rannaala arendamine	kokku	0	12 075	12 075	0	24 150
			<i>toetus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
			<i>vald</i>	<i>0</i>	<i>12 075</i>	<i>12 075</i>	<i>0</i>	<i>24 150</i>
7	09	Puka lasteaia katuse renoveerimine	kokku	10 000	0	0	0	10 000
			<i>toetus</i>	<i>10 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>10 000</i>
			<i>vald</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
8	09	Otepää Gümnaasiumi tuletõkkeseksiooni ehitamine	kokku	15 000	0	0	0	15 000
			<i>toetus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
			<i>vald</i>	<i>15 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>15 000</i>
9	08	Otepääl Palupera ja Lille tänavanurgal asuva korvpalliväljaku rekonstrueerimine	kokku	45 000	0	0	0	45 000
			<i>toetus</i>	<i>27 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>27 000</i>
			<i>vald</i>	<i>18 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>18 000</i>
10	08	Keeni küla multifunktsionaalse spordiväljaku rajamine	kokku	43 500	0	0	0	43 500
			<i>toetus</i>	<i>27 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>27 000</i>
			<i>vald</i>	<i>16 500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>16 500</i>
11	08	Otepää Gümnaasiumi juurde multifunktsionaalse spordiväljaku rajamine	kokku	64 000	0	0	0	64 000
			<i>toetus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

			<i>vald</i>	64 000	0	0	0	64 000
12	06	Murutraktori soetamine	kokku	6 200	0	0	0	6 200
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	6 200	0	0	0	6 200
13	09	Otepää Gümnaasiumi juurde kooliköögi rajamine	kokku	150 000	0	0	0	150 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	150 000	0	0	0	150 000
14	10	Hooldekodu ehitamine Otepäele	kokku	0	70 000	505 000	505 000	1 080 000
			<i>toetus</i>	0	0	290 000	290 000	580 000
			<i>vald</i>	0	70 000	215 000	215 000	500 000
15	06	Munitsipaal üürimaja ehitamine Otepäele	kokku	20 000	2 200 000	0	0	2 220 000
			<i>toetus</i>	0	2 200 000	0	0	2 200 000
			<i>vald</i>	20 000	0	0	0	20 000
16	09	Keeni kooli rekonstrueerimine	kokku	0	140 000	0	0	140 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	0	140 000	0	0	140 000
17	04	Tööstuspargi rajamine ja ettevõtlastaristu arendamine	kokku	0	10 000	10 000	10 000	40 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	0	10 000	10 000	10 000	40 000
18	05	Lossiküla biopuhasti rekonstrueerimine	kokku	0	300 000	0	0	300 000
			<i>toetus</i>	0	150 000	0	0	150 000
			<i>vald</i>	0	150 000	0	0	150 000
19	06	Sangaste tuletõrjedepoo rajamine	kokku	0	0	300 000	0	300 000
			<i>toetus</i>	0	0	150 000	0	150 000
			<i>vald</i>	0	0	150 000	0	150 000
20	10	Valla sotsiaaleluruumide renoveerimine	kokku	0	0	50 000	50 000	150 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	0	0	50 000	50 000	150 000
21	01	Otepääl Lipuväljak 13 hoone renoveerimine	kokku	0	50 000	400 000	350 000	800 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	0	50 000	400 000	350 000	800 000
22	08	Otepää Muuseumi rajamine	kokku	300 000	100 000	0	0	400 000
			<i>toetus</i>	300 000	0	0	0	300 000
			<i>vald</i>	0	100 000	0	0	100 000
23	08	Puka rahvamaja küttesüsteemi rekonstrueerimine	kokku	0	0	10 000	0	10 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	0	0	10 000	0	10 000
24	06	Keeni mõisapargi järve tammi parandamine	kokku	9 000	0	0	0	9 000
			<i>toetus</i>	0	0	0	0	0
			<i>vald</i>	9 000	0	0	0	9 000

PROJEKT 10.01.2019

		KOKKU		4 802 301	3 172 385	1 577 385	915 000	10 527 071
		<i>KOKKU</i>	<i>toetus</i>	<i>3 884 673</i>	<i>2 591 925</i>	<i>681 925</i>	<i>290 000</i>	<i>7 448 523</i>
		<i>KOKKU</i>	<i>vald</i>	<i>917 628</i>	<i>580 460</i>	<i>895 460</i>	<i>625 000</i>	<i>3 078 548</i>

9. Arengukava täitmisega seotud riskid ja nende maandamine

Otepää valla arengukavas kaasnevad riskid on valla sise- või väliskeskkonnast tulenevate asjaolude arengud, mis võivad märkimisväärselt mõjutada visiooni ja eesmärkide saavutamist ning selle tarvis investeringute rahastamise edukat elluviimist. Olulisemad riskid, mille maandamisele tuleb tähelepanu pöörata, on esitatud tabelis.

VALDKOND	RISKI KIRJELDUS	RISKI MAANDAMINE
MAJANDUSLIKUD RISKID	Majanduskasvu aeglustumine, töökohtade arvu vähenemine ja tööpuuduse suurenemine	Konservatiivse eelarvestrateegia elluviimine, paindlik finantsjuhtimine
	Laekumised vallaeelarvesse jäävad kavandatud väiksemaks ning toimetulekuks osutatavat rahalist abi napib	Vallavara ja teiste ressursside säästlik kasutamine, konservatiivse rahastamispoliitika viljelemine ja reservide seadmine
	Teenuste/toodete hinnatõus, mille tulemusena kallinevad kavandatud tööde	Valla osutatavatelt teenustelt saadava omatulu suurendamine ja selle suunamine investeringuteks
	Keskvalitsus eirab kohalike omavalitsuste finantsautonoomiat, kehtestades kohustusi, mis ei ole ressurssidega kaetud.	Keskvalitsuse ja omavalitsuste asjakohaste spetsialistide regulaarsed kohtumised, olukorrast ning selle võimalikest muutustest teavitamine.
POLIITILISED RISKID	Muutub võimukoalitsioon. Arengukavas ja eelarvestrateegias seatud prioriteetide ja investeringute ümberaatamine poliitilistel põhjustel	Valdkondlike arengupoliitikate teadmispõhine läbivaatamine ja kooskõlastamine erinevate poliitiliste huvigruppidega
	Kehvad koostöösuhted, huvigruppide rivaalitsemine, usaldusliku dialoogi puudumine	Poliitikute ja täitevvõimu tihe koostöö, huvigruppide pidev kaasamine otsustusprotsessi
	Kavandatud toetus fondidest jääb projektide rahastamatuse tõttu saamata	Projektitaotluste põhjalik koostamine, projektide koostamise ja juhtimise võimekuse kasvatamine, lobitöö.
SOTSIAALSED JA TOIMETULEKU RISKID	Leibkondade majandusliku olukorra halvenemine, töötuse kasv ja elanike raskused igapäevaeluga toimetulekul	Varajase märkamise ja ennetavate tegevuste tähtsustamine, teenuste/toodete arendamine vajaduspõhiseks
	Riskirühmade tõrjutus. Varajane abivajajate märkamine ei toimi ja abi ei jõua õigeaegselt sihtrühmani	Abivajajate julgustamine pöördumaks sotsiaalabi poole; abivajajate individuaalne nõustamine ja toetus
	Elanike majanduslik ja sotsiaalne kihistumine vähendab kogukondade koostööd ja panustamist kohalikkude arengusse	Koostöö kogukondadega, ühistegevuse kandepinna laiendamine
LOODUSKESKKONNA JA TEHNOLOOGIA RISKID	Loodusõnnetused, mis seavad ohtu elu, tervise, looduskeskkonna või toovad kaasa majanduslikku kahju.	Ohuolukordadeks valmisoleku tagamine, kriisireguleerimisplaani koostamine ja elanike hädaolukorras tegutsemise väljaõppe korraldamine;
	Inimlikud eksimused, tehnoloogiate vale kasutamisel igapäevases elukorralduses	Ennetavate tegevuste tähtsuse suurendamine, ohuolukordadele reageerimise valmisoleku suurendamine
	Tarbijalik ja hoolimatu suhtumine looduskeskkonda	Keskonnariskide teadvustamine ja loodussäästvate hoiakute kujundamine, vastavate koolituste läbiviimine

10. Arengukava täitmise seire ja ajakohastamine

Otepää valla arengukava kehtestab Otepää Vallavolikogu ja selle igapäevast elluviimist korraldab Otepää Vallavalitsus koostöös partneritega.

Otepää valla arengukava täitmise seire viiakse läbi kord aastas hiljemalt 15. maiks ja vallavalitsus esitab tulemused valla majandusaasta aruandes volikogule hiljemalt 1. juuniks. Seirearuandes antakse koondhinnang arengukava täitmise edukusele ning vajadusel tehakse ettepanekud dokumendi ajakohastamiseks. Otepää Vallavolikogu teeb seirearuande põhjal otsuse vajaduse kohta arengukava muutmiseks. Ajakohastatud arengukava esitab Otepää Vallavalitsus Otepää Vallavolikogule. Muudatustega terviktekst pannakse avalikule väljapanekule vastavalt Otepää vallas kehtivale korrale vähemalt kaheks nädalaks, eesmärgiga tagada dokumendi avalikustamise kaudu kõigi huvitatud isikute kaasamine ja soovi korral ettepanekute tegemine arengukavasse. Teade arengukava eelnõu avalikustamise ja avaliku arutelu toimumise kohta avaldatakse Otepää valla veebilehel, millele lisatakse informatsioon ettepanekute esitamise aja, vormi ja viisi kohta. Esitatud ettepanekutele annab Otepää Vallavalitsus omapoolse seisukoha. Arengukava eelnõu esitatakse Otepää Vallavolikogule koos avalikul väljapanekul tehtud ettepanekute, Otepää Vallavalitsuse seisukohtade ja arutelu tulemustega.

Otepää Vallavolikogu peab vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele arengukava võtma vastu hiljemalt iga aasta 15. oktoobriks. Arengukava avaldatakse Otepää valla veebilehel.

Kasutatud materjalid

- Energeetika ja veemajanduse arengukava Palupera vallas, 2005
- Keeni Põhikooli arengukava 2017-2020
- Keskkonnaregistri avalik teenus
<http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/main#HTTTPd31MkZOUED9785EFWyfF40DFdqatNM>
- Otepää Avatud Noortekeskuse põhimäärus
- Otepää Gümnaasiumi arengukava aastateks 2015-2019
- Otepää Gümnaasiumi põhimäärus
- Otepää Lasteaia arengukava aastateks 2016-2020
- Otepää Lasteaia põhimäärus
- Otepää Muusikakooli arengukava 2013-2016
- Otepää valla arengukava aastateks 2015-2023
- Otepää valla soojamajanduse arengukava aastateks 2016-2027
- Otepää valla terviseprofiil ja terviseedenduse tegevuskava 2011-2020
- Otepää valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027
- Otepää valla üldplaneering, 2013
- Palupera valla arengukava 2012-2025
- Palupera valla üldplaneering, 2011
- Palupera valla terviseprofiil aastateks 2010-2015
- Puka Keskkooli arengukava 2016-2019
- Puka Lasteaia arengukava 2017-2021
- Puka valla arengukava aastateks 2016-2024
- Puka valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027
- Puka valla üldplaneering, 1999
- Pühajärve Põhikooli lasteaia õppekava
- Pühajärve Põhikooli arengukava aastateks 2015-2017
- Sangaste valla arengukava 2016-2021
- Sangaste valla ja Otepää valla ühinemisleping
- Sangaste valla terviseprofiil ja tegevuskava 2015 - 2018
- Sangaste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava 2004-2015
- Sangaste valla üldplaneering, 2006
- Valgamaa Noorteportaal Tankla
- Valga maakonnaplaneering 2030+
- Valga maakonna rohevõrgustik, 2015
- Valga maakonna teemaplaneering “Asustust ja maakasutust suunavad kekskonnatingimused”, 2002
- Valga maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu “Maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009 - 2015” analüüs, 2014

Lisa 1. Otepää valla profiil (eraldi fail)

Lisa 2. Otepää valla elanike küsitluse kokkuvõte (eraldi fail)

Lisa 3. Otepää valla strateegia kaart

Strateegilised eesmärgid

Soovitav muutus

Otepää on 2040 aastal 7500 elanikuga jätkusuutlik mainekas vald (*elanikkonna vaade*)

E1 - Otepäälaste rahulolu suurendamine

Elanike arvu kasv

E2 - Otepäälaste sissetulekute kasvu soodustamine

Tulumaksu laekumise suurenemine elaniku kohta

Otepää inspireerib (*teenuste vaade*)

T1 - Otepää elukeskkonna parandamine

Otepää vallas kinnisvara hinna kasv

T2 - Hariduse kvaliteedi tõstmine

Otepää Gümnaasiumis riigieksamite tulemuste paranemine

T3 - Otepäälase ja Otepää identiteedi suurendamine

Elanike arvu kasv

T4 - Sotsiaalse turvalisuse suurendamine

Keskmise eluea kasv

T5 - Otepää majandusliku arengu suurendamine

Töökohtade arvu kasv Otepää tööandjate juures

Otepää kasutab oma võimalusi (*arenguvaade*)

A1 - Otepää looduspotsiaali ja ajalooarandi tõhusam kasutamine

Ööbimiste arvu kasv

A2 - Otepää spordi ja sündmuste korraldamise infrastruktuuri arendamine

Ühistranspordi kasutamise kasv

A3 - Otepää logistilise asukoha tõhusam kasutamine

A4 - Otepäälaste ettevõtlikkuse ja loovuse arendamine

Alustavate ettevõtete arvu kasv

Otepää vald toimetab efektiivselt (*finantsvaade*)

F1 - Valla tulude suurendamine ja kuluefektiivsuse tõstmine

Valla eelarve mahu kasv

Lisa 4. Arengukava mõõdikud

Mõõdik	Kirjeldus	Baasnäitaja	Eesmärk
Elanike arv	Valda registreeritud elanike arv rahvastikuregistri andmetel	01.01.2018: 6637 01.01.2019: 6567	01.01.2024: 6600 01.01.2029: 7000 01.01.2040: 7500
Tulumaksu laekumine elaniku kohta	Valla eelarvesse üksikisiku tulumaksu summaarne laekumine jagatud elanike arvuga 01.01. seisuga.	2017: 630€ e 86,6% riigi keskmisest 2018: 706€	2028: suurem kui riigi keskmine
Kinnisvara hind	Hoonestatud elamumaa keskmine hind Otepää vallas Maa-ameti kinnisvaraturu ülevaate järgi ¹	2017: 45 623€ ⁵	2028: Sama, mis Tartu maakonna keskmine ilma Tartu linnata (2017 aastal 82 001€)
Otepää Gümnaasiumis riigieksami tulemused	Eesti keele, laia matemaatika ja inglise keele riigieksamite keskmine tulemus Otepää Gümnaasiumis	2017: 46,9 (summaarselt 140,7)	2028: kõrgem kui riigi keskmine (2017 aastal 59)
Keskmine eluiga	Otepää valla elanike keskmine eluiga	2018: 77,05 aastat sh mehed 72,68, naised 81,78 (eesti 2016 77,74)	2028: vähemalt 80 aastat
Töökohtade arv Otepää tööandjate juures	Kõik valla territooriumil tegutsevad ettevõtted, mis on deklaratsiooni TSD lisal 1 deklareerinud töötajatele tehtud väljamakseid koodidega 10, 12, 13 või 15. Maksu- ja Tolliameti andmetel	2018: 2119	2028: 2500
Ööbimiste arv	Valgamaal majutusasutustes peatunud külastajate ööbimiste koguarv (<i>Statistika eraldi Otepää valla osas puudub, kuid hinnanguliselt Otepää osa on 2/3 kuni 3/4 Valgamaa mahust</i>)	2017: 148 527	2028: 200 000 (eesmärk saavutada 2006 aasta maht)
Ühistranspordi kasutamiskordade arv	Otepää valla ühistranspordiliinide kasutamiskordade arv	Ei mõõdeta	Eesmärk täpsustatakse peale esimest mõõtmist
Alustavate ettevõtete arv	Aasta jooksul Otepää valda registreeritud uute ettevõtete arv.	Ei mõõdeta	Eesmärk täpsustatakse peale esimest mõõtmist
Valla eelarve maht	Valla põhitegevuse ja investeerimistegevuse	2018: 8,88 mln €	2028: eesmärk kahekordistada eelarve

¹ https://www.maaamet.ee/sites/default/files/content-editors/kinnisvara/eesti_kinnisvaraturg_2017_web.pdf

	eelarvete summa		mahtu e. 17,8 mln €
--	-----------------	--	---------------------

Lisa 5. Otepää valla arengukava seminaridel osalenute nimekiri

Aili Keldo, Aado Altmets, Aet Arula, Aili Keldo, Aivo Meema, Angelika Armolik, Anneli Uffert, Anneli Vetka, Anu Lepik, Arne Ader, Aveli Kikkatalo, Chaty Uibopuu, Eha Mandel, Ene Must, Enelin Alter, Ermo Kruuse, Ethel Kümmel, Eve Mahhov, Ewe-Ly Oja, Heivi Truu, Ivika Nõgel, Jaak Grünberg, Jaak Mae, Jaan Reidolf, Jaanus Raidal, Jana Mae, Janika Laur, Jorma Riivald, Kaido Tamberg, Kaire Jaanus, Kaja Aluvee, Kaja Raud, Kalev Kepp, Kalev Merisalu, Karl Mõts, Kati Kala, Kersti Tamm, Kuldar Veere, Laive Poska, Maire Murumaa, Mare Raid, Margit Turb, Margot Keres, Marika Viks, Maris Frosch, Marju Karavin, Martin Teder, Miia Pallase, Monika Otkova, Nele Bend, Õnne Paimre, Peeter Kangur, Raili Mandli, Raivo Kalda, Reet Ohna, Rein Jüris, Rein Org, Rein Pullerits, Rita Pärnik, Signe Hunt, Siim Kalda, Tanel Soovares, Tiia Võttin, Tiie Jaaniste, Tiina Ivask, Uuno Laul, Vello Vou, Ülle Pukk, Ülle Veeroja, Ülvi Kann,